

SAJTÓANYAG

‘A határ mentiségtől az integrált határrégióig’¹ c. KONFERENCIAHOZ

2005. április 5. (kedd) 9.30-17.00

Konferencia helyszíne:
Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központ
9400 Sopron, Liszt F. u. 1.

A projekt megvalósításának helyszíne

A projekt célterülete lefedi az Ausztria-Magyarország Interreg IIIA-Phare CBC program teljes célterületet. Részletezve:

- a) Magyarország: a Nyugat-dunántúli régió teljes területe.
- b) Ausztria: Burgenland és Bécs tartományok teljes területe, valamint Alsó-Ausztria Bécs körüli járásai magában foglalva Bécsújhely várost is.

A projekt futamideje

2004. április 30. – 2005. október 31.

A projekt rövid összefoglalása

(a) A projekt célja ...

... az osztrák-magyar határ menti térségek kapcsolatrendszerének áttekintése az elmúlt 15 évben és egy integrált (határ)régió kialakulásának főlázolása a Magyarország uniós csatlakozását követő időszakban.

A határ menti térségek fejlődésében négy egymásra épülő fázist különböztethetünk meg (Martinez 1994):

1. határ menti régiók kapcsolatok nélkül
2. kezdődő együttműködések
3. együttműködési rendszerek
4. integrált határrégió

Az 1980-as évek végétől induló kutatás feltárja, hogy az osztrák-magyar határ menti térség milyen utat járt be az elmúlt másfél évtizedben a fenti fejlődési fokozatokat tekintve. Hol tart napjainkban ez a folyamat? A csatlakozást követően milyen eszközök segíthetik, hogy a vizsgált térségek a társadalom és gazdaság minden területét gazdagon átszövő együttműködési rendszerré, egy a mindennapok szintjén együtt élő, integrált (határ)régióvá váljanak?

A kutatást kiegészítő cél a NYUTI intézményi kapacitásának bővítése – *Határ menti területfejlesztési szakkönyvtár, dokumentációs tár és információs központ II. ütem* –, amely a területfejlesztés, illetve a társadalmi-gazdasági-környezeti kutatások területén segíti a fenti folyamatot.

(b) A projekt célcsoportjai

¹ A projekt a 2002. évi Magyarország-Ausztria Phare CBC Humán Erőforrás Támogatási Konstrukció támogatásával valósul meg.

A magyar-osztrák határ két oldalán működő területfejlesztéssel foglalkozó:

- kutatóintézetek
- tanácsadó szervezetek
- területfejlesztési ügynökségek
- gazdasági és szakmai kamarák, non-profit szervezetek
- kormányzati és dekoncentrált kormányzati szervezetek
- települési, megyei és tartományi önkormányzatok és hivatalaik
- megyei, regionális területfejlesztési tanácsok, tartományi és eurégiós szervezetek
- kistérség fejlesztési szervezetek (önkormányzati szövetségek, kistérségi megbízottak, falugazdászok)
- egyetemek és főiskolák intézetei, oktatói, PhD, graduális és posztgraduális képzésen résztvevő hallgatói
- gazdaság- és vállalkozásfejlesztési szervezetek (MVA, ipari parkok, innovációs központok, klaszter szervezetek)

A tevékenységek részletes ismertetése

1. Az osztrák-magyar határrégió fejlődését bemutató irodalom feldolgozása

A határ két oldalán, az elmúlt másfél évtizedben elvégzett kutatások dokumentumainak és a megjelent irodalom feltárása, összefoglaló elemzése és annotált bibliográfiájának összeállítása.

2. Rendezvények

A projekt keretében megvalósuló kutatási program vizsgálati céljainak, a felmérések feldolgozásának és az eredményeknek a bemutatása konferenciákon és műhelytalálkozókon.

- 2.1. *Projektindító osztrák-magyar konferencia* célja a vizsgálati célok bemutatása
- 2.2. *Kétoldalú workshopok* célja a kutatási részeredmények bemutatása
- 2.3. *Projektzáró osztrák magyar konferencia* célja a kutatás eredményeinek bemutatása

3. Tanulmányút:

A kutatási program megvalósításának „empirikus” megalapozása, a kutatási programban résztvevő szakértők egy hetes intenzív „terepbejárása” a határtérségben – a területfejlesztés szereplőivel szervezett beszélgetésekkel és az Interreg II, Interreg III és Phare CBC programok finanszírozta projektek megtekintésével.

4. Nyári egyetem

10 napos nyári egyetem előkészítése és megrendezése 30 magyar illetve osztrák résztvevővel.

5. A határmentiség változási folyamatainak feltárása:

Kérdőíves és interjúk felmérések készítése, melyek kiterjednek a lakosságra, a munkavállalókra, a vállalkozásokra, az önkormányzatokra, területfejlesztési társulásokra, intézményekre és non-profit szervezetekre. Ilyen átfogó primér felmérése a régióknak még soha nem volt korábban. A felmérések kiemelten foglalkoznak a női munkavállalókkal, vállalkozókkal, menedzserekkel, önkormányzati és intézményi vezetőkkel. A felmérés az alábbi négy fő területen készül:

1. gazdasági fejlődés és határ mentiség: milyen mértékben mutatható ki a gazdasági teljesítményekben a határ mentiség hatása, mely ágazatokban érzékelhető ezek a hatások, illetve mely csoportok esetében nem?
2. társadalmi folyamatok és határ mentiség: a gazdasági kapcsolatok nem önmagukban léteznek, azok organikusan épülnek a termelés erőforrásaira, így a munkaerőre, annak minőségére, a munkaerő és a lakosság határon átnyúló migrációjára, az infrastruktúrára és azok határon átnyúló összekötésére, a fejlesztési aktivitásra, az innovációkra és azok átvételére a határ túlsó oldalán, valamint a népesség életminőségére.
3. intézményrendszer és településhálózat: az elmúlt másfél évtizedben kialakult határ menti 'hivatásos' és 'informális' együttműködési intézményrendszer vizsgálata, működésük értékelése, befogadó közegek és hatásaik bemutatása, az akadályozó tényezők feltárása. A nyolcvanas évek kinyíló határ elindította a települési vonáskörzetek átalakulását. Vajon a csatlakozást követően nyitottá váló határ milyen irányba mozdítja el ezt a folyamatot? Hogyan alakul át a határ menti városok vonzáskörzete, milyen mértékben terjednek majd ki a határ másik oldalára?

4. programok és projektek: Az 1995-től működő osztrák-magyar Interreg és Phare CBC programok megvalósult projektjeinek utólagos (ex-post) értékelése a fenntarthatóság és a számszerűsíthető hatások szempontjából

6. A feltáró munkák – 1-5. tevékenységek eredményeinek szintézise:

A fejlődés lehetséges forgatókönyveinek felvázolása, a szükséges beavatkozások és akcióterületeinek meghatározása, azok beillesztése a jövő együttműködési programjainak rendszerébe, a megvalósítás javasolt intézményi kereteinek megfogalmazása.

7. Kiadványok:

- 7.1. A kutatás részeredményeinek bemutatása az MTA Regionális Kutatások Központja negyedévenként megjelenő szakmai folyóiratában, a Tér és Társadalomban magyar és német nyelven.
- 7.2. A kutatás eredményeinek, a vizsgálatok szintézisének könyv alakban történő kiadása. A magyar oldalon jelen Phare CBC pályázat keretei között magyarul, rövid német összefoglalóval.

8. Intézményfejlesztés – Határ menti területfejlesztési szakkönyvtár, dokumentumtár és információs központ II. ütem

- 8.1. beszerzési komponens: könyvtári polcrendszer bővítése, informatikai labor bútorozása és számítógépekkel történő felszerelése, kutatószobák bútorozása, kutatószobák klimatizálása, szoftverek beszerzése, könyvbeszerzés
- 8.2. szolgáltatási komponens: területfejlesztési dokumentum és információs portál fejlesztése, területfejlesztési dokumentumok gyűjtése mind a magyar, mind az osztrák oldalon
- 8.3. építési komponens: a NYUTI műemlék épületében 34 db külső homlokzati nyílászáró cseréje

A projekt várható eredményei

A projekt keretében megvalósuló, különböző szervezeteket megszólító felmérések alaposan feltérképezik az osztrák-magyar határ menti együttműködés fejlődési ívét az elmúlt 15 évben. Ugyanakkor megmutatja azt is, hogy milyen akciók szükségesek ahhoz, hogy a gazdagodó kapcsolatrendszer egy integrált (határ) régió kialakulásához vezessen.

A kutatás eredményeit tartalmazó publikációk jelentősen hozzájárulhatnak az osztrák-magyar határ menti együttműködések kedvező és kedvezőtlen tapasztalatainak megismeréséhez és a tovább lépés irányainak meghatározásához. Ez segítheti a 2007-től kezdődő új programidőszak területfejlesztési terveinek előkészítését.

A projekt közvetlen outputjai

- 2 konferencia 50-50 fő részvételével
- 4 workshop 20-20 fő részvételével
- 5 napos tanulmányút 40 fő részvételével
- 10 napos nyári egyetem 30 fő részvételével
- 3150 kérdőíves felmérés
- 150 interjú felmérés
- 1000 oldal publikáció, 3500 példány magyar és német nyelven
- 24 db számítógép (ebből 1 db speciális kiadványszerkesztő, 6 db hordozható)
- 24 irodai és 4 speciális szoftver (könyvtári, adatbázis kezelő, professzionális kiadványszerkesztő, rajzoló)
- 5 db irodabútor, 200 fm könyvtári polcrendszer és 200 db könyv beszerzése
- 1 db könyvtári elektronikus portál kialakítása
- 5 kutatószoba klimatizálása
- 34 db homlokzati nyílászáró cseréje

A projektmegvalósítás szervezete

Projektmenedzser: *Dr. Lados Mihály*, a NYUTI igazgató-helyettese
(Tel: 96/516-570; Fax: 96/516-579; e-mail: ladasm@rkk.hu)

A projekt megvalósítása során négy funkcionális munkacsoport szerveződik a NYUTI-n belül:

1. A kutatási feladatokat teljesítő munkacsoport:
A munkacsoport tagjait az NYUTI munkatársai, valamint *János Fáth* (Bécs) egyéni szakértő alkotják. A kérdőíves vizsgálatok kivételével valamennyi kutatási fázist a NYUTI munkatársai végzik el. A kérdőíves vizsgálat megvalósítóját meghívásos tendereljárás keretében választjuk ki. A munkacsoport vezetője *Dr. Rechnitzer János*, a NYUTI igazgatója.
2. A rendezvények előkészítését teljesítő munkacsoport.
A munkacsoport tagjait a NYUTI adminisztrációs munkatársai, a támogató munkatárs és a műszaki munkatárs alkotják. Ők készítik elő a konferenciákat és a workshopokat, a tanulmányutat és a nyári egyetemet. A munkacsoport vezetője *Szörényiné dr. Kukorelli Irén* a NYUTI tudományos főmunkatársa.
3. Nyilvánosság munkacsoport.
A munkacsoport tagjait a NYUTI-nak adminisztrációs, támogató és műszaki munkatársai, valamint *Nárai Márta* NYUTI senior és *Grosz András* NYUTI junior szakértő alkotja. Ők segítik a kiadványok nyomdakész előkészítését, a projekt web-oldal karbantartását, a projektről szóló sajtó információk előkészítését. A munkacsoport vezetője *dr. Hardi Tamás* a NYUTI tudományos munkatársa.
4. A tendereljárásokat előkészítő és bonyolító nem formális munkacsoport:
A munkacsoport tagjai a feladattól függően változnak. Minden esetben a csoport tagja a projektmenedzser, a műszaki munkatárs, valamint *Páli János*, külső szakértő.

A projektmegvalósítás partnerei

- 1) *Oszttrák partner: KMU Forschung Austria (Wien):*
 - a kutatási komponens közös kidolgozása
 - segítség a tanulmányutak osztrák oldali helyszíneinek kiválasztásában
 - közreműködés a nyári egyetem tematikájának kidolgozásában
- 2) *Gazdasági partner: INNONET Kht. (Győr):*
 - a kutatási komponens közös kidolgozása
 - vállalkozási és non-profit kérdőívek és interjúvázlatok közös kidolgozása
 - előadás biztosítása a határ menti konferencián
 - közreműködés a tanulmányút szervezésében
 - közreműködés a nyári egyetem tematikájának kidolgozásában
 - részvétel a projekt Irányító Bizottság munkájában

A projekt forrásai

<i>Teljes költségvetés:</i>	523,590 EUR
<i>Ebből:</i>	
- EU támogatás	349,230 EUR
- Nemzeti társfinanszírozás	116,410 EUR
- Saját forrás	57,950 EUR

A projekt megvalósítás követése

A projekt web-oldala: www.rkk.hu/nyuti